

запитів на підготовку фахівців освітні заклади зможуть розраховувати на спонсорську й організаційну підтримку місцевого бізнесу.

Проактивність якомога більшої кількості закладів освіти і наявність у них підприємливого середовища дозволить державі створити прозорі механізми підтримки освітніх ініціатив. У майбутньому стане можливим упровадження повнофункціональної економічної моделі діяльності освітніх закладів, яка стане фундаментом їхньої передбаченої законодавством автономії.

Список використаної літератури

1. Рекомендація 2006/962/ЄС Європейського Парламенту та Ради (ЄС) «Про основні компетенції для навчання протягом усього життя» від 18 грудня 2006 року. *Верховна Рада України*. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/994_975#Text (дата звернення: 10.10.2023).
2. Про освіту: Закон України від 05.09.2017 р. № 2145-VIII. *Верховна Рада України*. URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/2145-19> (дата звернення: 10.10.2023).
3. Понедільчук Т., Приходько Т. Теоретичні підходи до формування середовища розвитку підприємництва. *Економічний дискурс*. 2022. Вип. 3–4. С. 50–60.
4. Паздрій В. Управління проактивною поведінкою підприємства : автореф. дис.... канд. екон. наук : 08.00.04. К. : КНЕУ, 2016. 20 с.

Ірина СІМШАГ,

старший викладач кафедри менеджменту

Київський національний економічний університет імені Вадима Гетьмана, Україна

ORCID 0000-0002-4530-517X

simshah@kneu.edu.ua

СТРАТЕГІЧНЕ ІНСТИТУЦІЙНЕ ПАРТНЕРСТВО У ЗАБЕЗПЕЧЕННІ СТАЛИХ АНТИКОРУПЦІЙНИХ ПРОЦЕСІВ

Ключові слова: стратегічне партнерство, комплаєнс-менеджмент, освітня послуга

Анотація. Євроінтеграційний курс країни та отримання статусу кандидата на членство у Європейському Союзі інтенсифікував трансформаційні та реформаційні процеси. Зокрема, в частині виконання рекомендацій щодо продовження та посилення боротьби з корупцією.

Особливу роль у цих процесах відіграє якісна підготовка фахівців антикорупційного спрямування, яка має базуватись на взаємовигідній співпраці усіх зацікавлених стейкхолдерів.

Iryna SIMSHAH,

Management Department,

Kyiv National Economic University named after Vadym Hetman, Ukraine

STRATEGIC INSTITUTIONAL PARTNERSHIP IN ENSURING SUSTAINABLE ANTI-CORRUPTION PROCESSES

Keywords: strategic partnership, compliance management, educational service

Abstract. The country's European integration course and obtaining the status of a candidate for membership in the European Union have intensified transformation and reform processes. In particular, in terms of implementing recommendations to continue and strengthen the fight against corruption. A special role in these processes is played by high-quality training of anti-corruption specialists, which should be based on mutually beneficial cooperation of all stakeholders.

В сучасному світі корупція, як явище і міждисциплінарне поняття, що впливає на всі сфери життя суспільства, залишається однією з найбільших проблем. Це явище, що виникає в будь-якому суспільстві, впливає на всі сфери його життя - від знецінення освіти та моральних принципів до сповільнення економічного розвитку та врешті, підриву демократичних процесів в державі [1]. Це засвідчують статистичні дані Індексу сприйняття корупції (The Corruption Perceptions Index, CPI) міжнародної організації Transparency International. Індекс сприйняття корупції базується на аналізі даних різних джерел, що містять опис сприйняття корупції в державному секторі бізнесом та експертами відповідної країни [2].

За останнє десятиріччя Україна демонструє поступове зростання показника CPI, що може свідчити про те, що, попри виклики, спричинені пандемією COVID-19 та військовою агресією, в країні запроваджуються певні сталі антикорупційні процеси.

У 2022 році Україна подала офіційну заяву на вступ до Європейського Союзу (ЄС) та отримала статус кандидата на членство. Подальше просування в ЄС можливе за умови виконання рекомендацій та директив, серед яких продовження та посилення боротьби з корупцією [3].

У Висновку Комісії щодо заявки України на членство в Європейському Союзі відзначено здійснені кроки щодо реформування судової та антикорупційної систем, зокрема створення Вищого антикорупційного суду [3]. Також країна досягла певних успіхів у питаннях криміналізації форм корупції, законодавчого регулювання конфлікту інтересів,

захисту викривачів тощо. Цьому сприяло створення спеціалізованих антикорупційних інституцій, основою діяльності яких має бути незалежність та прозорість. До таких інституцій відносять: Національне агентство з питань запобігання корупції (НАЗК); Національне антикорупційне бюро України (НАБУ); Спеціалізована антикорупційна прокуратура (САП); Національне агентство України з питань виявлення, розшуку та управління активами, одержаними від корупційних та інших злочинів (АРМА); Вищий антикорупційний суд (ВАКС). Ще одним позитивним результатом стало запровадження інституту уповноважених з питань запобігання та виявлення корупції в державних органах, їх апаратах, органах місцевого самоврядування та юридичних особах публічного права.

Однак, незважаючи на зроблені кроки, не вирішеним залишається питання підготовки відповідних фахівців, здатних на високому рівні провадити професійну діяльність. Так, НАЗК було проведено дослідження «Ефективність антикорупційних уповноважених у 2020 році», результати якого засвідчили необхідність більшої уваги до питання підготовки таких фахівців. У зазначеному аналітичному огляді констатовано, що антикорупційні уповноважені діють у всіх центральних органах виконавчої влади, інших загальнодержавних органах влади, державних підприємствах, установах та організаціях, обласних радах, обласних державних адміністраціях, міських та районних радах, органах місцевого самоврядування, територіальних громадах, місцевих органах виконавчої влади. При цьому було виявлено наступні факти:

- під час комплектування посад антикорупційних уповноважених керівники державних органів порушують вимоги щодо їх мінімальної чисельності;
- покладання виконання обов'язків і завдань антикорупційного уповноваженого може здійснюватися на фахівців з невідповідною освітою;
- суміщення виконання завдань антикорупційного уповноваженого з основною роботою в організації;
- низький рівень або відсутність системного навчання уповноважених з питань антикорупційного законодавства;
- низький рівень як зовнішньої, так і внутрішньої комунікації уповноважених [4].

У зв'язку з виявленим фактами та необхідністю більш ґрунтовної підготовки фахівців, серед заходів з виконання Державної антикорупційної програми на 2023-2025 роки, затвердженої у 2023 році (додаток 2 до Програми), передбачено: «розроблення та запровадження разом з партнерськими закладами вищої освіти освітніх програм

освітнього рівня магістр (зокрема міждисциплінарних) антикорупційного спрямування у межах діючих спеціальностей та галузей знань» [5].

Досягнення зазначеного результату залежить від вибору зацікавлених сторін та їх готовність до створення відповідної освітньої послуги. Державні інституції відіграють у цьому питанні значну роль, адже формують та реалізують державну політику. Заклади вищої освіти аналізують та адаптують кращі практики для впровадження в освітній процес. Представники бізнесу та державних інституцій зацікавлені у налагодженні відповідних процесів в організаціях і розвитку компетентностей відповідних фахівців. Таким чином, підхід, заснований на стратегічному партнерстві дозволяє комплексно підійти до змісту підготовки фахівців, які будуть затребувані на ринку праці та відповідатимуть сучасним вимогам.

Список використаних джерел

1. Антикорупційна енциклопедія. Офіційний вебсайт Національного агентства з питань запобігання корупції. URL: <https://prosvita.nazk.gov.ua/encyclopedia/ponyattya-koruptsiyi> (Дата звернення: 10.10.2023 р.)
2. Офіційний веб-сайт Transparency International Ukraine. URL: <https://cpi.ti-ukraine.org/en/> (Дата звернення: 10.10.2023 р.)
3. Commission Opinion on Ukraine's application for membership of the European Union. URL: https://neighbourhood-enlargement.ec.europa.eu/opinion-ukraines-application-membership-european-union_en (Дата звернення: 10.10.2023 р.)
4. Ефективність антикорупційних уповноважених у 2020 році. Аналітичний огляд / проф. А. Галай, С. Деркач, А. Федоренко. Київ: Національне агентство з питань запобігання корупції, 2021. – 126 с. URL: <https://nazk.gov.ua/wp-content/uploads/2021/12/Efektyvnist-antykorrupcijsijnyh-upovnovazhenyh-u-2020-rotsi.pdf>. (Дата звернення: 10.10.2023 р.)
5. Державна антикорупційна програма на 2023-2025 роки. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/220-2023-%D0%BF#n32> (Дата звернення: 10.10.2023 р.)